



### **Een berichtje uit het kantoor van Matt**

In dit nummer vestigen wij onze blik op het Australazië gebied – een gebied waaronder Australië, Nieuw Zeeland, Nieuw Guinea en de Indonesische eilanden en de Stille Oceaan. Het is een immens geografisch gebied van onmetelijk belang voor papegaaien. Het bevat 42% van de papegaaiensoorten op de wereld, waaronder de helft van de kritisch bedreigde soorten. Wij bij WPT hebben besloten om dit beeld van deze papegaaien in dit gebied te verbeteren.

Sommige van het door WPT ondersteunde werk dat op dit moment loopt wordt uitgelicht in deze uitgave: vanaf de Norfolk kakariki, die schommelt op de rand van uitsterven, tot de prachtige Kuhl's Lori, een nectareter (met een borstelige tong) waarvan het herstel in het wild wordt gevierd en een verrassend maar hoopvol verhaal over de verwoestende handel in de wilde papegaaien van Indonesië.

Zoals altijd is ons doel om te informeren en te inspireren. Je steun aan de World Parrot Trust is belangrijk voor ons gezamenlijk succes. Bedankt.

Beste wensen voor het nieuwe jaar!

Matthew Kirchhoff,

Directeur communicaties.

### **“Ik kan het niet geloven.....”**

Dat waren de eerste woorden uit mijn mond op onze eerste morgen op Atiu terwijl we ons onderzoek begonnen op het eiland, bijna 10 jaar na de herintroductie van de Kuhl's Lori *Vini kuhlii* vanuit Rimatara in 2007.

We hadden een flauw vermoeden wat we konden verwachten wat betreft de populatiegrootte vanwege de regelmatige rapporten de afgelopen jaren van onze “man in het veld” Roger

Malcolm, die de lori's volgde die over het Atiu Villas Resort vlogen. Hoewel we hoopten lori's te zien, konden we nauwelijks geloven wat ons begroette bij onze aankomst Atiu.

Voordat we zelfs maar gestart waren met onze telling, zagen we niet maar één of twee vogels, hier en daar, of misschien een koppel of trio... maar bijna onvoorstelbaar, en tot ons genoegen hadden we de sensatie tientallen lori's te zien die zicht tegood deden aan de nectarrijke bloesem van de koraalboom *Erythrina subumbrans*.

We staarden met open mond naar wat we zagen en opgetogen over hoe de groep fors was gegroeid in minder dan 10 jaar. Wat had onze twee weken onderzoek in petto wat betreft de vogels in totaal?

Maar voordat we tot onze beste schattingen komen, laten we bij het begin beginnen...

## **Kuhl's lori**

### **Populatie opnieuw gevestigd op Atiu Island na 200 jaar**

Door Alan Lieberman en Gerald Mc.Cormack

De Rimatara lori

( ook bekend als Kuhl's, Ruby, `Ura, Kura en kardinaalborst) staat op CITES Appendix II en staat op Birdlife International/IUCN Red list als "bedreigd" vanwege zijn kleine populatie, beperkte verspreiding en risico van scheepsratten die zich vestigde op hun oorspronkelijke eilanden.

De soort beperkt zich tot drie eilanden: Rimatara in west Frans Polynesië en Tabuaran en Teraina in het afgelegen noordoostelijke Kiribati. Het voormalige natuurlijke verspreidingsgebied voor de soort waren de zuidelijk Cook eilanden en Rimatara, terwijl het meerekenen van de Kiribati eilanden te wijten is aan de introductie door Polynesiërs voor de ontdekking van de eilanden in 1798. De inheemse Atiu populatie zagen de prachtige rode veren als een schat en hij werd tot uitsterven bejaagd voordat Captain Cook in 1777 voet aanwal zette.

Het totale doel van deze bescherming was om een herstelpopulatie op te zetten vanuit Rimatara om een reserve populatie op te zetten op een rattenvrij eiland binnen zijn natuurlijke gebied. Door gebruik te maken van vang –en transporttechnieken, die bij gelijksoortige lorisoorten in Frans Polynesië zijn gebruikt, ving het veldteam in 2007 27 vogels in Rimatara, vervoerden ze en lieten ze vrij op Atiu. Het jaar daarop registreerden we het eerste broedsucces van overgebrachte ouders op Atiu – *de eerste kuikens kwamen uit op Atiu sinds 200 jaar*.

Het herstel project werd in aanvang georganiseerd door Cook Islands Natural Heritage Trust, de Ornithological Society of French Polynesia (MANU) en de Sam Diego Zoo Global met

steun van de gemeenschappen op Rimatara en Atiu en de toestemming van de regeringen van Frans Polynesië en de Cook Islands.

Ons doel voor het onderzoek in 2016 was, zo nauwkeurig als mogelijk, de totale populatie vast te stellen op Atiu en hoe het aanwezige habitat werd gebruikt door de geherintroduceerde loripopulatie. Het tellen van vogels in het veld is een kunst op zich met veel technieken en manieren. We besloten een directe telling te doen langs dwarsdoorsneden zoals bepaald door de acht wegen die het eiland doorkruisen, en dan rekening houdend met het totale habitat om zodoende het mogelijke aantal vogels in te schatten op het eiland.

We liepen elke morgen vóór zonsopgang 2-3 uur als de vogels het meest actief zijn en geluid maken. We vormden 4 teams van 2-3 personen en volgden elke dag de vooraf aangegeven routes, vaak overlappende routes die de andere teams ook namen.

We telden alle vogels die we gezien of gehoord hadden binnen 50 meter aan iedere kant van de weg, die in totaal bestond uit een dwars doorsnede van 292ha (29km lang x 100m breed = 292ha).

Het gemiddelde aantal, dat we ontdekten binnen 50m van de 8 doorsnijdingen van wegen waren 35 vogels/ha. De 292ha bemonsterd gebied d.m.v. dwarsdoorsneden bestond uit 26,5% van de bewoonbare 1.100ha op het eiland. De gehele operatie was geweldig... iedere morgen een wandeling maken door over een tropisch eiland in de Stille Oceaan, op zoek naar lori's maar tevens genietend van de inheemse duif en de kwetterende ijsvogel en vooral de inheemse fruitduif en de kleine gierzwaluw van Atiu. Natuurlijk was de lori het hoogtepunt.

's Middags concentreerden wij onze activiteiten op lori's in mistnetten die laat op de dag eten van de bananenbloemen die rond 4 uur opengaan. Dit bleek een grotere uitdaging dan het tellen van lori's. We vingden vier vogels en onderzochten ze snel lichamelijk waaronder bloedmonsters, ectoparasieten, gewicht en afmetingen. Alle vier de vogels waren lichamelijk in topconditie. De vogels werden snel behandeld (< 15 minuten), geringd en vrijgelaten.

Een ondergeschikt maar kritisch probleem voor het herstel van de lori op Atiu was het compleet uitroeien van de veel voorkomende treurspreeuw *Aridotheres tristis*. Deze soort werd in 1916 geïntroduceerd in een poging de kokosnoot wandelende tak, een pest voor de kokosnootplantages.

Helaas hebben de veel verspreidde en strijdlustige spreeuwen een negatief effect gehad op de inheemse vogels door hun te verjagen als ze proberen te broeden binnen hun territorium. Er werd gezien dat spreeuwen de nesten aanvielen van de eerste poging van lori's in 2008 en de gemeente van Atiu eiland stemden in tot het verwijderen van de uitheemse spreeuw. De daaropvolgende 8 jaar werden naar schatting 26.000 spreeuwen uitgeroeid en de verwijdering van de laatste vogel, ironisch genoeg, gebeurde tijdens ons onderzoek in september 2016. Dus nu kunnen de lori's, ijsvogels en de fruitduiven zonder lastig gevallen te worden gaan broeden.

Na twee weken de wegen bewandeld te hebben ( we noemden ons team “Oude mensen wegwandelaars”) keken we terug naar al onze dagelijkse bevindingen, bekeken alle meest recente kaarten van het eiland en zijn variatie aan habitats en waren het eens over een voorzichtige schatting van 385 lori’s op Atiu. Van een aanvankelijk geïntroduceerd aantal, dat in 2007 werden vrijgelaten naar een voorzichtige schatting van 385 vogels in minder dan 10 jaar is beslist opvallend. Het is een bewijs wat we kunnen doen als je een gewillige soort hebt, toegewijde mensen en een habitat dat nog intact is en tot steun kan dienen voor de terugkeer van een inheemse soort.

Het herstel heeft onze wildste verwachtingen overschreden en we zijn opgetogen hoe snel de populatie is gegroeid. Gezien het aantal oppervlakte meters die verbouwd worden met voedsel op het eiland (vooral bananen) en de verspreiding van nectardragende bomen, denken we dat er nauwelijks nog plaats is voor de groei van de populatie.

We kijken uit naar weer een terugkeer naar Atiu over 10 jaar voor een 20-jarig vervolg op de aanvankelijke translocatie om weer een onderzoek te doen “zelfs oudere mensen wegwandelaars”. Is er een betere manier om te genieten van een tropisch paradijs als Atiu dan kijken naar lori die door de lucht dwarrelen, kwetterend en kibbelend terwijl ze overwegen in welke nectarboom ze zullen landen.

## **Weer terug van de afgrond: De afname en het herstel van de Norfolk kakariki**

Overgenomen uit een rapport van:

Luis Ortiz-Catedral, Raymond Nias, James Fitzsimons, Samantha Vine en Margaret Christian.

Norfolk eiland is een beetje een heiligdom in het klein: overvloedige groene heuvels, kristal heldere rotsvennen, cirkelende zeemeeuwen en prachtige pijnbomen zijn onderdeel van de achtergrond van het eiland.

Op deze opmerkelijke plaats staan tevens zo’n zestig andere plantensoorten die nergens anders voorkomen op aarde, waaronder de boomvaren.

Samen met het andere omliggende Nepean eiland, wordt Norfolk gezien door BirdLife International als een belangrijk vogelgebied omdat het de hele populaties van inheemse vogelsoorten in stand houdt.

Eén hiervan, de Norfolk kakariki *Cyanoramphus cookii*, heeft hard hulp nodig.

De voornamelijk groene vogels met het roodgeaccentueerde voorhoofd komen alleen voor op dit milde, regenachtige eilandje tussen Australië en Nieuw Zeeland. Ze eten in de bomen en aan de grond, druk de bladeren wegvegend met hun poten op zoek naar zaden. Ze wegen allemaal 110gr en zijn heel erg bedreigd in het wild.

Tot de ontdekking van Norfolk Island eind jaren 1700 waren ze normaal in de bossen. Nu wonen ze nog in een klein stukje bos van 300ha en ondergaan bedreigingen die typisch zijn voor eilandzwerwers –de onlangs gekapte grote bomen en de competitie met de Pennant rosella *Platycercus elegans*, spreeuwen *Sturnus vulgaris* en de uitheemse honingbijen. Uitheemse vijanden hebben ook hun impact gehad – ratten en huiskatten hebben catastrofale mislukkingen van nesten veroorzaakt.

En, zoals vele andere eilandensoorten, bevinden ze zichzelf overgeleverd aan onverwachte grote gebeurtenissen, zoals zware stormen of uitbraak van ziekten.

Deze kwetsbare papegaaien zijn ook het slachtoffer van veranderingen in beschermingsmanagement: voorzien van nesten en bescherming van hun natuurlijke nestsites, die voorheen had geholpen om hun aantal te vergroten, werden over het hoofd gezien toen de papegaaien eenmaal terug waren aan de rand van de afgrond in 1988. De populatie was toegenomen met 250 kuikens en ze werden vaker gezien. Men dacht dat ze ‘veilig’ waren.

Met als resultaat en vanwege inkrimpen van budget het werk zich concentreerde op herstel van habitat en meerdere soorten op Norfolk Island National Park en minder direct het beschermen van de parkieten. De vogels leken opnieuw af te glijden. Het is ook waard te vertellen dat de lokale gemeenschappen sterk geïnteresseerd in het welzijn van de vogels afname zagen in hun populaties.

### **Er was dringend hulp nodig, vond men**

Gelukkig was dat de omslag. Samenwerking met NGO'S, Parks Australia en andere belangrijke organisaties liggen nu op één lijn. Een actieplan, opgezet door de Australian Government, riep op tot expert training van parkrangers om er zeker van te zijn dat de vogels en nesten goed in de gaten werden gehouden en onderhouden. Een gericht onderzoek, de eerste sinds 1990, ving aan in 2013 zodra er een telmethode was uitgevonden door experts.

Het bleek dat tussen de 42 en 96 vogels het hadden overleefd, waaronder slechts 10 poppen. Men dacht dat het lage aantal het resultaat was van het terroriseren van nesten en een gebrek aan het controleren van uitheemse vijanden rond de nestsites.

Na noodzakelijke vergaderingen waarbij medewerkers uit alle disciplines van het milieuministerie aanwezig waren, waren er binnen een jaar 78 kat -en ratvrije nesten geplaatst en de vijanden werden minder. Een hernieuwde bijdrage om de nestsites te onderhouden en te beschermen begon en vervolgonderzoeken zagen toename van de aantallen parkieten: gemiddeld nestsucces (waar tenminste één kuiken uitvloog) kwam op 70% in het seizoen van 2016 broedseizoen, omhoog van voorheen 40%. Onderzoeken zijn iedere 4-6 maanden doorgegaan, uitgevoerd door vrijwilligers en medewerkers van het Norfolk National Park. Er waren 13 actieve nesten waar kuikens uitvloegen halverwege 2014 en begin 2017 zaten 17 poppen op veilige nesten. Ontwikkelen van een methode voor verstoringvrije nestcontrole

was belangrijk. Om te voorkomen dat de poppen hun nest verlieten werden ze wekelijks gecontroleerd, maar alleen nadat de man de pop van het nest had geroepen om ze te voeren.

### **Trots inprenten en beheren van de vogels van de mensen**

De lokale gemeenschappen betrekken bij de bescherming van hun inheemse papegaai is essentieel geworden.

Betrokken zijn gaat in de vorm van seminars, gebruik van educatiemateriaal en delen van up-to-date tellinggegevens. Toeristenshops, supermarkten en cafés kregen meer dan honderd posters en studenten hebben symbolische parkieten en speelgoed uitgedeeld. Medewerkers van Parks Australia hebben scholen bezocht met boodschappen om nesten te beschermen en de belangrijkheid om hun huiskatten weg van de nestgebieden te houden. Dankzij deze inzet is de Norfolk kakariki een soort icoon geworden – een speciale overlever waar mensen trots op kunnen zijn en er door worden geïnspireerd.

### **Het vervolgplan**

De Norfolk kakariki team en zijn vele helpers zullen het moment in stand houden van de winst die is bereikt. Onderzoekers denken dat de sleutel tot zekerheid voor de overleving op lange termijn voor de Norfolk kakariki is samenwerking die een uitgebreid netwerk van experts meebrengt en de samenstelling van een formeel team om het herstel van de vogels te waarborgen is een must.

Het herstelplan, eerst opgezet in 2002, is toe een hernieuwing om toekomstig herstel te begeleiden en planning en uitvoering van habitatherstel is zeker een speerpunt. Maar het stipt oog houden op het aantal vogels en het starten van nieuwe populaties op veilige locaties staan bovenaan de lijst, omdat de soort nu alleen bestaat als enige populatie.

Ervaring met andere kakariki-parkieten hebben getoond dat translocatie naar vijandvrije sites een effectieve maatstaf is tot het toenemen van aantallen vogels. Dus de volgende mijlpaal in de bescherming van de soort is de populatie te stabiliseren op knaagdiervrij Philip eiland, dat op 6km ten zuiden van Norfolk eiland ligt. Hopelijk dat dit zak zorgen voor een belangrijke gezekerde populatie in het geval van extreme gebeurtenissen zoals uitbraak van ziektes of groot verlies van habitat.

Uiteindelijk ligt het lot van de Norfolk kakariki in handen van de menselijke weldoeners. Maar de geschiedenis toont aan dat met een beetje toegestane hulp van zijn vrienden, deze stoere parkiet terug kan komen van de afgrond en weer kan gedijen.

© Vertalingen Ria Vonk